بررسی تطبیقی مقاصد سور از دیدگاه تفسیر المیزان و فی ظلال القرآن

مریم قوجائی خامنه[1]

حسن صادقی[2]

چکیده

پذیرش هدفمندی ترتیب آیات در سوره‌های قرآن کریم از ویژگی‌های روی‌کرد تفسیری معاصر است که مفسر را در دست‌یابی به مقصد و غرض اصلی سوره یاری کرده است. به طور قطع با حصول این هدف و غرض، مفسر با نگاهی جامع به مجموعه آیات یک سوره، تفسیری مرتبط و هدفمند از یک سوره ارائه خواهد داد و نتایجی چون اثبات اعجاز اسلوب قرآن و پاسخ به شبهات پراکندگی آیات را به دنبال خواهد داشت. «علامه طباطبایی» و «سیدقطب» از جمله مفسرانی هستند که با چنین نگاهی در گستره تفسیر خود، در موارد متعددی به بیان مقاصد سور پرداخته‌اند. آن‌چه در این نوشتار آمده است، بررسی دیدگاه این دو مفسر در این خصوص است تا به حصول موارد اشتراک و افتراق آن‌ها در مبانی مقاصد سور و راه‌های کشف آن‌ها بینجامد. مبانی به دست آمده در این تحقیق شامل؛ توقیفی بودن ترتیب آیات در سوره‌ها، قرار گرفتن آیات قرآن در مجموعه‌ای به نام سوره، ضرورت اعجاز در پیوستگی قرآن و خطابی بودن متن قرآن می‌باشد و کشف این مقاصد به واسطه بهره‌گیری از قاعده «سیاق» و «پیوند آیات ابتدایی و انتهایی» است که چگونگی آن به طور مشروح بیان شده است.

کلیدواژه‌ها: مقاصدسور، المیزان، فی ظلال القرآن، علامه طباطبایی، سیدقطب، وحدت موضوعی.

---

[1]. نویسنده مسئول؛ دانشجوی دکتری تفسیر تطبیقی؛ پژوهشگر، رشته تفسیر و علوم قرآن جامعةالزهراء(س).Sadegi۱۱٤@gmail.com

[2]. دکتری فقه و اصول.m.ghojaei.kh@gmail.com